

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA ZA 2018. GODINU

Podgorica, maj 2019.

IZDAVAČ:

Fond za zaštitu depozita
Miljana Vukova b.b.
81000 Podgorica
Tel/Fax: 020 210 466

WEB ADRESA:

www.fzdcg.org

ŠTAMPA:

Click Print, Podgorica

TIRAŽ:

160 primjeraka

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA:

ANO	<i>Agencija za nadzor osiguranja</i>
CBCG	<i>Centralna banka Crne Gore</i>
EBRD	<i>(European Bank for Reconstruction and Development)</i> <i>Evropska banka za obnovu i razvoj</i>
EFDI	<i>(European Forum of Deposit Insurers)</i> <i>Evropska asocijacija institucija za osiguranje depozita</i>
EC	<i>(European Commission)</i> <i>Evropska komisija</i>
EU	<i>(European Union)</i> <i>Evropska unija</i>
Fond	<i>Fond za zaštitu depozita</i>
FSAP	<i>(Financial Sector Assessment Program)</i> <i>Finansijski sektor za procjene programa</i>
IADI	<i>(International Association of Deposit Insurers)</i> <i>Međunarodna asocijacija institucija za osiguranje depozita</i>
IADI CP	<i>(International Association of Deposit Insurers Core principles)</i> <i>Osnovni principi</i>
KHOV	<i>Komisija za hartije od vrijednosti</i>
MF	<i>Ministarsvo finansija</i>
MMF	<i>(International Monetary Fund)</i> <i>Međunarodni monetarni fond</i>
SB	<i>(World bank)</i> <i>Svjetska banka</i>
UO	<i>Upravni odbor</i>
Zakon	<i>Zakon o zaštiti depozita</i>
94/19 EC	<i>Directive 94/19/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on deposit-guarantee schemes (Direktiva o zaštiti depozita)</i>
2014/49 EC	<i>Directive 2014/49/EC of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit-guarantee schemes (Direktiva o zaštiti depozita)</i>
2014/59 EC	<i>Directive 2014/59/EC of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 establishing a framework for the recovery and resolution of credit institutions and investment firms (Direktiva o sanaciji kreditnih institucija i investicionih institucija)</i>

SADRŽAJ

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA	2
UVODNE NAPOMENE	7
1. OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA	9
1.1. Fond za zaštitu depozita	11
1.2. Usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira s pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti sistema osiguranja depozita	12
1.3. Članice Fonda za zaštitu depozita	13
2. NIVO I STRUKTURA POJEDNIH KATEGORIJA DEPOZITA	15
2.1. Ukupni depoziti	16
2.2. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita	18
2.3. Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	20
2.4. Garantovani depoziti	22
3. IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA	27
3. Izloženost fonda prema bankama	28
4. AKTIVNOSTI FONDA U 2018.GODINI	31
4.1. Opšte napomene	32
4.2. Investicione aktivnosti i računovodstveni poslovi u 2018. godini	32
4.3. Normativno-pravni poslovi	34
4.4. Aktivnosti na testiranju isplate garantovanih depozita	35
4.5. Ljudski resursi i edukacija zaposlenih	35
4.6. Međunarodna saradnja	36
4.7. CILJEVI I ZADACI FONDA U 2019. GODINI	37
5. FINANSIJSKO POSLOVOVANJE FONDA U 2018.GODINI	39
5.1. Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) Fonda na dan 31.12.2018. godine	40
5.1.1. UKUPNI PRIHODI FONDA	40
5.1.2. RASHODI FONDA	41
5.2. ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (Bilans stanja)	43
5.3. ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU	44

Uvodne napomene

UVODNE NAPOMENE

Crna Gora je i u toku 2018. godine, kao i u prethodne tri godine, nastavila svoje aktivnosti ispunjavanja preuzetih obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU. U tom pravcu, u cilju efikasnijeg ispunjavanja mjerila u pregovaračkom procesu, kao i u oblasti finansija – bankarstva, nastavilo se sa harmonizacijom domaćeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u skladu sa utvrđenim rokovima.

Sistem zaštite depozita položenih kod kreditnih institucija sa sjedištem u Crnoj Gori u ovom trenutku je regulisan Zakonom o zaštiti depozita („Službeni list Crne Gore“, br. 44/10, 40/11 i 47/15). Važeći zakon je u najvećem dijelu usaglašen sa Direktivom 1994/19/EU i Direktivom 2009/14 EU o sistemima zaštite depozita (nije usaglašena visina pokrića od 100.000 €).

Tokom finansijske krize 2007/2008 godine, se pokazalo da neusklađenost sistema zaštite depozita na nivou Evropske unije može dodatno negativno uticati na stabilnost finansijskog sistema pa je iz navedenih razloga donešena Direktiva 2014/49/EU o sistemima zaštite depozita, usvojena u aprilu 2014.godine.

Takodje, tokom globalne finansijske krize se pokazalo da postoji značajan nedostatak odgovarajućih instrumenata za efikasno rješavanje problema nestabilnih kreditnih institucija, pa je iz tog razloga donešena Direktiva 2014/59/EU, o uspostavljanju okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicionih institucija.

U postupku pristupanja Evropskoj uniji Crna Gora je, između ostalog, preuzela obavezu da svoje zakonodavstvo usaglasi sa navedenim direktivama. Usaglašavanje sa navedenim direktivama treba da se izvrši u okviru tri zakonska projekta: Zakona o zaštiti depozita, Zakon o sanaciji kreditnih institucija i Zakon o kreditnim institucijama. Pored razloga usaglašavanja sa navedenom Direktivom, izmjena Zakona o zaštiti depozita predstavlja i usaglašavanje sa Core Principles for effective Deposit Insurance Systems, IADI (u daljem tekstu: Osnovni principi), koje primjenjuje Svjetska banka i Međunarodni monetarni fond, i ispunjavanje preporuka Financial Sector Assessment Program (u daljem tekstu: FSAP misije) za Crnu Goru iz 2015. godine.

Predloženim izmjenama Zakona o zaštiti depozita vrši se usklađivanje nacionalne regulative sa Direktivom 2014/49/EU o sistemima zaštite depozita i Direktivom 2014/59/EU o uspostavljanju okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija. Direktiva 2014/59/EU, između ostalog, predviđa i korišćenje sredstava Fonda u postupku sanacije kreditne institucije, što je, saglasno navedenim direktivama, obaveza Fonda.

Ekonomski pokazatelji zabilježeni u toku 2018. godine ukazuju da je crnogorska privreda ostvarila značajan rast u odnosu na prethodnu godinu.

Bankarski sektor u Crnoj Gori u prva tri kvartala izvještajnog perioda karakteriše stabilnost. U četvrtom kvartalu izvještajnog perioda, u cilju zaštite interesa deponenata i sprečavanja daljeg pogoršavanja finansijske situacije u Atlas banci A.D. Podgorica i Invest banci Montenegro A.D. Podgorica, a postupajući u skladu sa Zakonom o bankama, Savjet CBCG je, dana 7. decembra 2018. godine, donio rješenje o uvođenju privremene uprave u Atlas banci A.D. Podgorica, kao i rješenje o uvođenju privremene uprave u Invest banci Montenegro A.D. Podgorica. Privremena uprava je izdala nalog za privremenu obustavu plaćanja (moratorijum), na period od 45 dana.

OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1

OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1.1. Fond za zaštitu depozita

Fond za zaštitu depozita osnovan je Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG”, br. 40/2003) i zvanično je počeo sa radom 18. 11. 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG”, br. 44/10, 40/11, 47/15), izvršena su dalja usklađivanja sa Direktivom 1994/19/EC (i izmijenjena Direktiva 2009/14/EC). U ostvarivanju nadležnosti Fond: 1) utvrđuje visinu stope za obračun premije; 2) naplaćuje premije; 3) investira sredstva Fonda; 4) vrši obračun i isplatu garantovanih depozita; 5) donosi opšte akte za koje je ovlašćen ovim zakonom; 6) vrši druge poslove u skladu sa Zakonom.

Osnovna djelatnost Fonda je ostvarivanje zaštite depozita u bankama i obaveza da pri nastanku zaštićenog slučaja (stečaj banke) isplati deponentima garantovane depozite, do iznosa utvrđenog Zakonom. Banke koje imaju dozvolu za rad CBCG dužne su da na ime zaštite depozita plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđen Zakonom. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod banke prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad bankom. Fond garantuje isplatu garantovanih depozita od 01. 01. 2013. godine do iznosa od 50.000 eura po deponentu, po banci, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod banke nad kojom je otvoren stečajni postupak.

Organi Fonda su Upravni odbor i direktor Fonda.

Misija Fonda

Sigurnost depozita u bankama i efikasna i brza isplata garantovanih depozita u slučaju pokretanja stečaja u bilo kojoj banci u Crnoj Gori.

Vizija Fonda

Stabilan finansijski sistem, zasnovan na povjerenju, sigurnosti i zaštiti deponenata.

Ciljevi Fonda

Unapređenje povjerenja deponenata u crnogorski bankarski sistem i zaštita deponenata od gubitka sredstava u slučaju stečaja banke. Navedene ciljeve Fond ostvaruje jasno definisanim obavezama prema deponentima, promovisanjem povjerenja javnosti u sistem zaštite depozita i obezbjeđivanjem sredstava za zaštitu garantovanih depozita.

Upravljanje Fondom

Fondom upravlja Upravni odbor, koji se sastoji od tri člana. Članove UO Fonda imenuje Savjet CBCG, s tim što jednog člana imenuje na prijedlog Ministarstva finansija i jednog na prijedlog Udruženja banaka i finansijskih institucija Crne Gore. U skladu sa Zakonom, UO Fonda održava sjednice najmanje jednom u tri mjeseca.

Pored nadležnosti utvrđenih Zakonom, UO u skladu sa Statutom Fonda donosi unutrašnje opšte akte, razmatra realizaciju aktivnosti, razmatra kvartalno izvještaje o kretanju depozita, razmatra godišnje i polugodišnje izvještaje o investiranju sredstava, odlučuje o pribavljanju nepokretne imovine, utvrđuje način saradnje sa državnim organima, organizacijama i drugim institucijama u Crnoj Gori, utvrđuje način saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama, organizacijama i šemama za zaštitu depozita, odlučuje o prenosu pojedinih ovlašćenja direktoru Fonda i obavlja druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom Fonda.

OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

UO u skladu sa Poslovnikom o radu UO Fonda obavještava javnost o svom radu, donijetim odlukama, zaključcima i zauzetim stavovima, kao i o značajnim pitanjima koja su razmatrana, putem saopštenja za javnost koja se objavljuju i na internet stranici Fonda, održavanjem konferencija za štampu, davanjem intervjua i na drugi pogodan način.

Članovi UO Fonda u toku 2018. godine su:

Vujačić Dejan, direktor sektora za kontrolu banaka – predsjednik Upravnog odbora od 10.09.2018. godine (do 09.09.2018. godine, Bulatović Darko, direktor sektora u CBCG);

Jovović Jelena, načelnik u Ministarstvu finansija – član Upravnog odbora od 10.09.2018. godine (do 09.09.2018. godine Ivan Radulović, načelnik u Ministarstvu finansija; do 05.06.2018. godine, Bošković Bojana, direktor direktorata za finansijski sistem i unapređenje poslovnog ambijenta u Ministarstvu finansija) i

Đoković Nebojša, savjetnik za ekonomska pitanja u UBCG, član Upravnog odbora od 10.09.2018. godine (do 09.09.2018. godine, Backović Marko, profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu).

U toku 2018. godine Upravni odbor je održao 9 (devet) sjednica: 5 (pet) u starom i 4 (četiri) u novom sazivu.

Direktora Fonda, na osnovu konkursa, imenuje UO Fonda na period od četiri godine i može biti ponovo imenovan. Direktor Fonda predstavlja i zastupa Fond, rukovodi njegovim radom i odgovoran je za zakonitost poslovanja Fonda. U skladu sa Zakonom, direktor Fonda predlaže Statut Fonda i opšte akte Fonda, predlaže visinu stope za obračun premija, predlaže finansijski plan Fonda, predlaže godišnje finansijske iskaze Fonda sa mišljenjem i izvještajem revizora, predlaže godišnji izvještaj o radu Fonda, predlaže politiku investiranja sredstava, sprovodi odluke Upravnog odbora, odlučuje o investiranju sredstava Fonda do iznosa utvrđenog Statutom Fonda, donosi pojedinačna rješenja deponentima koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita, odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u Fondu, stara se o korišćenju sredstava za pokrivanje troškova rada Fonda i vrši i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Fonda.

Sjedište Fonda je u Podgorici, ulica Miljana Vukova b. b.

Web adresa: www.fzdcg.org i e-mail adresa: fzd@t-com.me.

1.2. Usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira s pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti sistema osiguranja depozita

U postupku pristupanja Evropskoj uniji Crna Gora je, između ostalog, preuzela obavezu da svoje zakonodavstvo usaglasi sa Direktivom 2014/49/EU i Direktivom 2014/59/EU. Usaglašavanje sa predmetnim direktivama treba da se izvrši u okviru tri zakonska projekta, kroz Zakon o sanaciji kreditnih institucija, Zakon o kreditnim institucijama i Zakon o zaštiti depozita.

Predlogom novog Zakona o zaštiti depozita vrši se i usaglašavanje sa Osnovnim principima za efikasan sistem zaštite depozita, izdatim od Međunarodne asocijacije institucija za osiguranje depozita (Core Principles for effective Deposit Insurance Systems, IADI), koje u

postupku ocjene usaglašenosti i ispunjavanja preporuka u okviru Financial Sector Assessment Program (u daljem tekstu: FSAP misije) za Crnu Goru iz 2015. godine, primjenjuju Svjetska banka i Međunarodni monetarni fond.

Iz navedenih razloga, pripremljen je Nacrt zakon o zaštiti depozita, koji zajedno sa Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i Zakonom o kreditnim institucijama, koji su takođe u proceduri za usvajanje, predstavljaju paket zakonskih propisa kojim se vrši usaglašavanje sa predmetnim direktivama i Osnovnim principima.

Predloženim zakonom vrši se usklađivanje nacionalne regulative sa Direktivom 2014/49/EU o sistemima zaštite depozita i Direktivom 2014/59/EU o uspostavljanju okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicionih institucija.

Nacrt Zakona o zaštiti depozita je dostavljen 03.05.2018. godine Ministarstvu finansija, Centralnoj banci i komercijalnim bankama, javna rasprava je bila otvorena do 15. juna 2018. godine. Nakon Zakonodavstva i ocjene Evropske komisije, koja bi trebala biti u trećem kvartalu 2019. godine, Zakon bi trebao biti usvojen u Skupštini do kraja 2019. godine i implementiran u 2020. godini.

Posebnu aktivnost, koja proizilazi iz novog Zakona, posvetili smo izradi Metodologije za obračun premije na bazi rizika i u izradi ovog akta pomoć nam je pružila Svjetska banka. Nakon usvajanja Zakona ovaj akt će biti u primjeni i banke će premiju (umjesto do sada po "flat rate"- jedinstvenoj stopi) plaćati prema rizičnom profilu pojedine banke.

1.3. Članice Fonda za zaštitu depozita

U crnogorskom finansijskom sistemu, u čijoj strukturi se nalaze banke, mikrokreditne finansijske institucije, osiguravajuća društva, lizing kompanije i druge finansijske institucije, dominantan udio zauzima bankarski sektor. U 2018. godini poslovalo je petnaest banaka, od čega ih je jedanaest sa većinskim učešćem nerezidenata u kapitalu.

U cilju zaštite interesa deponenata i sprečavanja daljeg pogoršavanja finansijske situacije u Atlas banci A.D. Podgorica i Invest banci Montenegro A.D. Podgorica, a postupajući u skladu sa Zakonom o bankama, CBCG je, dana 7. decembra 2018. godine, donijela rješenje o uvođenju privremene uprave u Atlas banci A.D. Podgorica, kao i rješenje o uvođenju privremene uprave u Invest banci Montenegro A.D. Podgorica. Privremena uprava je izdala nalog za privremenu obustavu plaćanja obaveza (moratorijum), na period od 45 dana.

Savjet CBCG je, 04.01.2019. godine donio Rješenje o otvaranju stečajnog postupaka nad Invest bankom Montenegro A.D. Podgorica. U skladu sa odredbama Zakona o zaštiti depozita, istog dana nastupio je zaštićeni slučaj.

Savjet CBCG je 05.04.2019. godine takodje donijela Rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad Atlas bankom A.D. Podgorica, a u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti depozita, istog dana nastupio je zaštićeni slučaj.

Na dan 31.12.2018. godine (navedene dvije banke su bile pod mjerama privremene uprave, ali jos uvijek članice Fonda) 15 banaka su bile članice Fonda. Na 31.12.2018. godine depoziti deponenata u svim bankama su zaštićeni crnogorskim sistemom zaštite depozita u skladu sa Zakonom.

OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

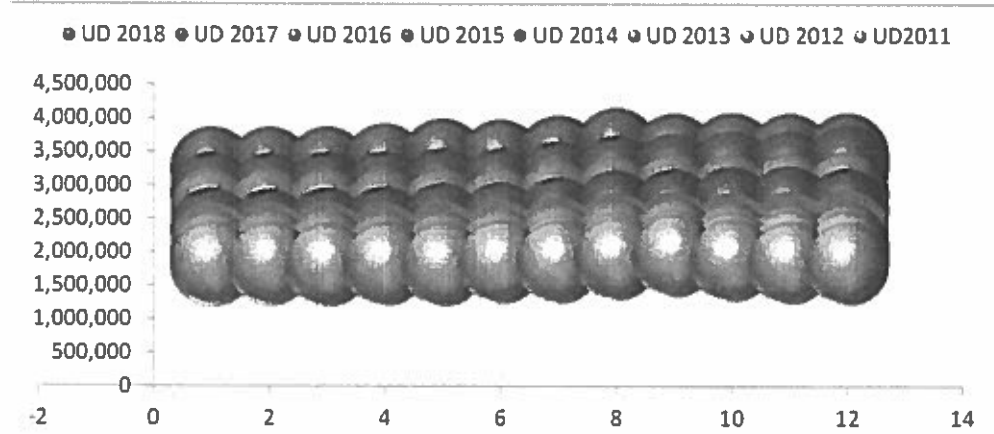
Od ukupnog iznosa depozita položenih u bankama, na depozite privrede se odnosilo 47,22%, a na depozite stanovništva 52,78% ukupnih depozita na kraju posmatranog perioda, pri čemu su oba sektora povećala sredstva deponovana u bankama. Na godišnjem nivou depoziti stanovništva veći su za 8,08%, a depoziti privrede za 2,69% u odnosu na 2017. godinu.

Na dan 31. 12. 2018. godine depoziti koji nijesu pokriveni sistemom osiguranja depozita čine 8,61% ukupnih depozita.

Grafik 1 predstavlja trend kretanja ukupnih depozita u periodu od 2011. do 2018. godine.

Grafik 1.

Kretanje ukupnih depozita banaka u periodu od 2011. do 2018. godine (u 000 E)

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

NIVO I STRUKTURA POJEDNIH KATEGORIJA DEPOZITA

2

2.1. Ukupni depoziti

Ukupni depoziti banaka na 31. 12. 2018. godine iznose 3.461.625.244 eura, dok su na 31. 12. 2017. godine ukupni depoziti banaka iznosili 3.270.546.872 eura. U odnosu na kraj prethodne godine, ukupni depoziti banaka povećani su za 5,84% (rast ukupnih depozita u 2017. godini iznosio je 13,71%).

U prvom kvartalu 2018. godine ukupni depoziti banaka su opali u odnosu na četvrti kvartal 2017. godine za 0,78%, dok su u ostalim kvartalima rasli po sljedećim stopama: drugi kvartal 3,49%, treći kvartal 2,86%, četvrti kvartal 0,22%.

Tabela 1.

Stanje ukupnih depozita po kvartalima u 2018. godini (u 000 €)

	31. 12. 2017.	31. 03. 2018.	30. 06. 2018.	30. 09. 2018.	31. 12. 2018.
UKUPNO	3.270.547	3.244.875	3.358.110	3.454.180	3.461.625

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Najveći deponenti sredstava u bankama su sektori stanovništva i privrede. Depoziti ova dva sektora bilježe rast tokom 2018. godine.

Učešće sredstava deponovanih od strane sektora stanovništva u ukupnim depozitima kod banaka na 31. 12. 2018. godine iznosi 1,83 milijarde eura, odnosno 52,78%, čineći ih time i najznačajnijim deponentima crnogorskog bankarskog sistema. Broj deponenata sektora stanovništva na kraju 2018. godine iznosi 817.565 odnosno 92,20% ukupnog broja deponenata.

Na sektor privrede odnosi se 47,22% ukupnih depozita u bankama, odnosno 1,34 milijardi eura. Broj deponenata sektora privrede na kraju 2018. godine iznosi 69.219, odnosno 7,81% ukupnog broja deponenata.

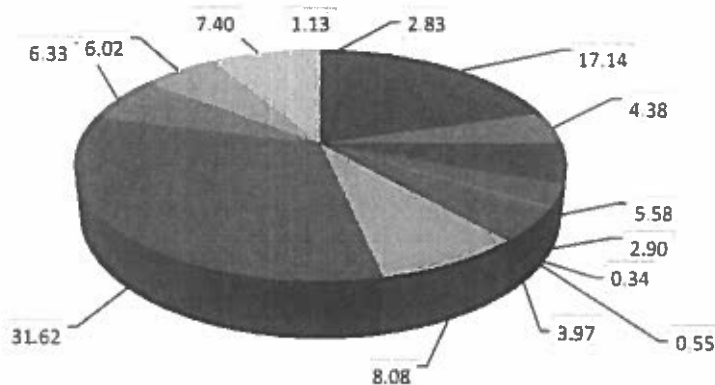
Broj deponenata na kraju 2018. godine iznosi 886.784, odnosno za 2,97% više u odnosu na kraj 2017. godine, kada je iznosio 861.189.

Tendencija smanjenja koncentracije bankarskog sektora je nastavljena i tokom 2018. godine. Od nekada izuzetno koncentrisanog tržišta i dominantne uloge tri najveće banke, danas je situacija vidno promijenjena, a tržište banaka je bliže granici tzv. konkurentnog tržišta (na kraju 2008. godine dvije banke sa najvećim iznosima depozita su imale 60,33%, na kraju 2017. godine te dvije banke su imale 27,14% depozitnog portfolija bankarskog sektora a na kraju 2018. godine 27,74%,).

Učešće pojedinih banaka u ukupnom depozitnom portfoliju na kraju 2017. godine i na kraju 2018. godine predstavljeno je graphicima 2 i 3.

Grafik 2.

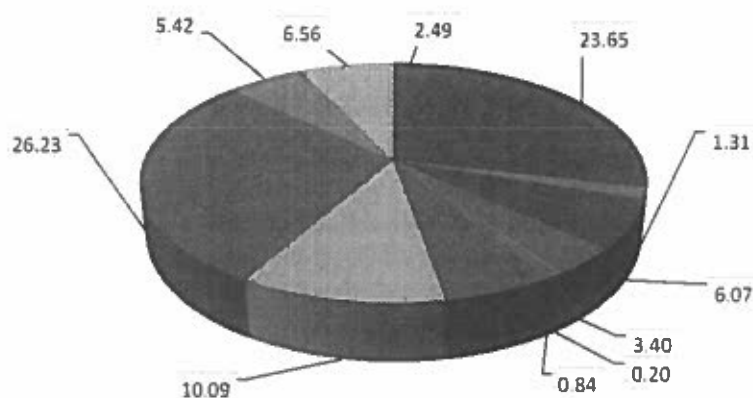
Učešće banaka u ukupnim depozitima (3.270.546.372 €) na 31. 12. 2017. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafik 3.

Učešće banaka u ukupnim depozitima (3.461.625.244 €) na 31. 12. 2018. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Na kraju 2017. godine najveća banka po veličini ukupnih depozita imala je 15,14% učešća u ukupnim depozitima, na kraju 2018. godine njeno procentualno učešće u ukupnim depozitima je neznatno povećano na 15,92%. Druga banka po veličini ukupnih depozita zabilježila je neznatno smanjenje procentualnog učešća sa 12,00% na 11,82%. Treća banka po veličini ukupnih depozita zabilježila je takode neznatno povećanje procentualnog učešća sa 11,06% na 11,52%.

Individualno učešće banaka u ukupnim depozitima kod ostalih banaka je na približno istom nivou na kraju 2018. godine u odnosu na kraj 2017. godine.

2.2. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Depoziti lica koja u skladu sa članom 6 stav 2 tačke 1-12 i stav 3 tačke 1-2 Zakona nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita predstavljeni su u tabeli 2, na kraju svakog kvartala u 2018. godini.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na dan 31. 12. 2018. godine iznose 297.903.133 eura dok su na dan 31. 12. 2017. godine iznosili 280.399.909 eura. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je viša za 6,24%.

Podaci po kvartalima za 2018. godinu ukazuju na sledeće oscilacije ovih depozita tokom godine: smanjenje u prvom kvartalu (-2,37%), povećanje u drugom, trećem i četvrtom kvartalu (1,13%; 7,14% i 0,44%), tako da su ovi depoziti na kraju 2018. godine u ukupnom iznosu povećani za 6,24% u odnosu na kraj 2017. godine. Broj deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na kraju 2018. godine iznosi 2.462 odnosno za 3,79% više u odnosu na kraj 2017. godine (kada je iznosio 2.372).

Tabela 2.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita po kvartalima u 2018. godini (u 1000 €)

	31. 12. 2017.	31. 03. 2018.	30. 06. 2018.	30. 09. 2018.	31. 12. 2018.
Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu	280.400	273.745	276.847	296.607	297.903
UKUPNI DEPOZITI	3.270.547	3.244.875	3.358.110	3.454.180	3.461.625
% učešća u depozitima	8,57	8,44	8,24	8,59	8,61

Izvor: mesečni izveštaji banaka

Na dan 31. 12. 2018. godine ova kategorija depozita čini 8,61% ukupnih depozita. Učešće ove kategorije depozita u ukupnim depozitima je neznatno izmijenjeno u odnosu na 31. 12. 2017. godine kada je iznosilo 8,57% ukupnih depozita.

Depoziti državnih organa i organizacija imaju najveće učešće u strukturi depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita (54,00%).

Učešće depozita finansijskih institucija u ovoj kategoriji depozita iznosi 7,21%, dok učešće depozita pravnih lica koja se bave poslovima osiguranja iznosi 4,60%, a depoziti pravnih lica koja direktno ili indirektno učestvuju sa 5% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u toj banci iznosi 10,88%.

Procentualno povećanje depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita (6,24%) na kraju 2018. godine u odnosu na kraj 2017. godine je rezultat sledećih promjena:

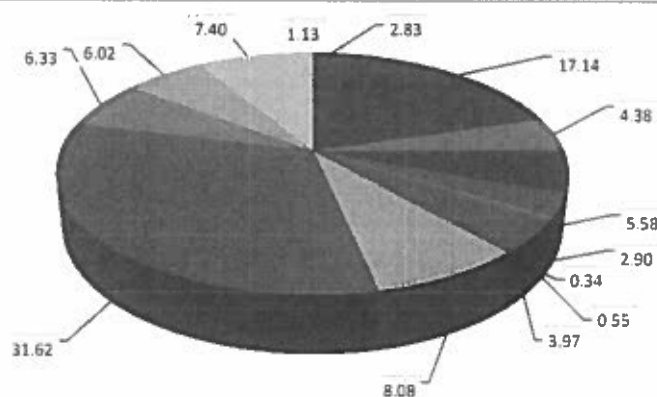
- depoziti državnih organa i organizacija i organi i organizacije opštine, odnosno drugog oblika lokalne samouprave (povećanje za 9,95% odnosno 37 miliona eura);
- depoziti investicionih fondova i društva za upravljanje investicionim fondovima (smanjenje za 3,28% odnosno 7 miliona eura);
- depoziti imaoaca hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata koje je izdala ili čiju isplatu garantuje banka (smanjenje za 2,97% odnosno 8 miliona eura);

- depoziti pravnih lica koja se bave poslovinama osiguranja (smanjenje za 1,44% odnosno 3,2 miliona eura);
- depoziti pravnih lica koja direktno ili indirektno učestvuju sa 5% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u toj banci (smanjenje za 4,80% odnosno 11,5 miliona eura);
- depoziti banke, kreditne unije, mikrokreditne finansijske institucije i lica koja obavljaju kreditno garantne poslove (povećanje za 3,20% odnosno 10 miliona eura);

Ostale kategorije depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nijesu imale značajnije promjene na kraju ovog izvještajnog perioda u odnosu na prethodni izvještajni period.

Grafik 4.

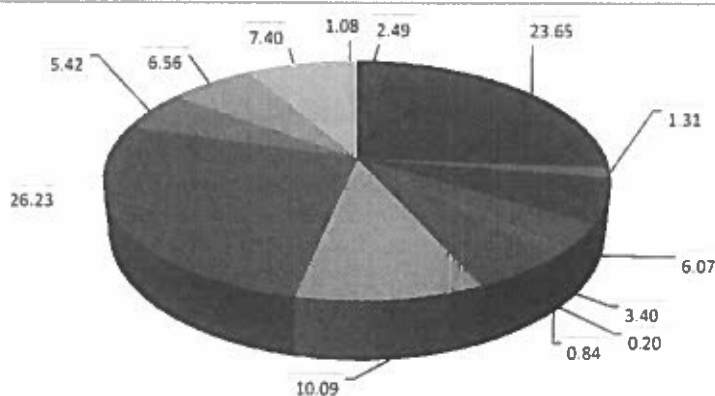
Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po bankama na dan 31. 12. 2017. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafik 5.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po bankama na dan 31. 12. 2018. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Kretanje kategorije depozita deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nema direktnog uticaja na sistem zaštite depozita, ali neophodno je pratiti njihova kretanja sa stanovišta odnosa ukupnih i garantovanih depozita za utvrđivanje metodologije visine stope za obračun redovne premije.

2.3. Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Svi deponenti čiji depoziti nijesu isključeni u smislu člana 6 stav 2 tačke 1-12 i stav 3 tačke 1-2 Zakona imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (Tabela 3).

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, odnosno, ukupni depoziti fizičkih i pravnih lica koja se uključuju u sistem zaštite depozita na 31. 12. 2018. godine iznose 3.163.722.111 eura, dok su na 31. 12. 2017. godine iznosili 2.990.146.963 eura. Ova kategorija depozita bilježi rast na godišnjem nivou od 5,80%.

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita su neznatno smanjeni u prvom kvartalu 2018. godine. U drugom kvartalu 2018. godine, u odnosu na prvi kvartal iste godine, ostvareno je povećanje ovih depozita (3,71%). U trećem kvartalu 2018. godine depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita su povećani za 2,48% u odnosu na prethodni kvartal iste godine. U četvrtom kvartalu 2018. godine evidentan je neznatan porast u odnosu na treći kvartal (0,19%).

Tabela 3.

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (u 000 €)

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2017.	2.990.146	1.690.539	1.299.607	56,54	43,46
31. 03. 2018.	2.971.130	1.707.975	1.263.155	57,49	42,51
30. 06. 2018.	3.081.263	1.753.743	1.327.520	56,92	43,08
30. 09. 2018.	3.157.577	1.802.398	1.355.178	57,08	42,92
31. 12. 2018.	3.163.722	1.818.190	1.345.532	57,47	42,53
31. 12. 2018 / 31. 12. 2017.	5,80%	7,55%	3,53%		
31. 12. 2018 – 31. 12. 2017.	173.576	127.651	45.925		

Izvor: mjesečni izvještaji banaka

U strukturi depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (koji iznose 91,39% ukupnih depozita) dominiraju depoziti fizičkih lica. Na stanovništvo se odnosi 57,75%, dok depoziti pravnih lica čine 42,25% depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

Struktura ovih depozita na kraju 2018. godine nije značajnije promijenjena u odnosu na kraj 2017. godine. Obije kategorije depozita u posmatranom izvještajnom periodu zabilježile su neznatne promjene (povećanje učešća fizičkih lica za 1,01%, odnosno smanjenje učešća pravnih lica za 0,99%), tako da rast ove kategorije depozita na ukupnom nivou iznosi 5,80% (rast depozita fizičkih lica 7,55%, rast depozita pravnih lica 3,53%).

Tabela 3.1.

Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2017.	858.820	796.863	67.957	92,79	7,21
31. 03. 2018.	854.506	792.018	62.488	92,69	7,31
30. 06. 2018.	867.141	803.057	64.084	92,61	7,39
30. 09. 2018.	877.642	812.541	65.101	92,58	7,42
31. 12. 2018.	885.626	818.558	67.068	92,43	7,57
31. 12. 2018 / 31. 12. 2017.	3,12%	2,72%	8,25%		
31. 12. 2018 – 31. 12. 2017.	26.806	21.695	5.111		

Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita u 2018. godini povećao se na 885.626 (858.820 na kraju 2017. godine), odnosno za 3,12%, pri čemu se broj deponenata fizičkih lica povećao za 2,72% a broj deponenata pravnih lica za 8,25%.

Ukupan broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita i istovremeno veći depozit od dospjelih obaveza (broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita) na kraju 2018. godine je neznatno povećan za 1,04% u odnosu na kraj 2017. godine.

Na dan 31. 12. 2018. godine 885.626 deponenata imaju pravo na isplatu garantovanih depozita. Od ovog broja deponenata njih 76.766 imaju dospjele obaveze prema banci veće od depozita (ovim deponentima ne bi bio isplaćen garantovani depozit, već bi se njihov depozit „prebio“ – kompenzovao sa dospjelim obavezama prema banci). U tabeli 3.2. kolona 1 dat je broj deponenata koji imaju depozit veći od dospjelih obaveza prema banci, odnosno broj deponenata kojima bi, u slučaju hipotetičkog uvođenja stečaja u svim bankama, Fond izvršio isplatu garantovanih depozita (808.860 deponenata).

Tabela 3.2.

Broj deponenata koji imaju depozit¹ veći od dospjelih obaveza prema banci

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2017.	788.359	729.267	59.092	92,50	7,50
31. 03. 2018.	775.248	715.609	59.639	92,31	7,69
30. 06. 2018.	790.470	729.211	61.259	92,25	7,75
30. 09. 2018.	800.256	737.953	62.303	92,21	7,79
31. 12. 2018.	808.860	745.077	63.783	92,11	7,89
31. 12. 2018. / 31. 12. 2017.	1,03%	1,02%	1,08%		
31. 12. 2018. – 31. 12. 2017.	20.501	15.810	4.691		

Izvor: mjesečni izvještaji banaka

2.4. Garantovani depoziti

Garantovani depoziti na dan 31. 12. 2018. godine iznose 1.466.697.210 eura, dok su na dan 31. 12. 2017. godine iznosili 1.342.082.990 eura. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je povećana za 9,29%.

Usvajanjem Zakona u 2010. godini i usklađivanjem sa Direktivom 2009/14/EC, povećan je nivo zaštite sa 5.000 eura na 50.000 eura i skraćen rok isplate sa 90 dana na 20 radnih dana. Povećanje nivoa zaštite realizovano je fazno na način što je u zadnjem kvartalu 2010. godine i u cijeloj 2011. godini garantovani depozit iznosio 20.000 eura, u 2012. godini garantovani depozit iznosio 35.000 eura, a od 01. 01. 2013. godine garantovani depozit iznosi 50.000 eura.

Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita iz 2015. godine, rok za isplatu garantovanih depozita je smanjen na 15 radnih dana (Direktiva 2014/49/EC propisuje da se važeći rok za isplatu od 20 radnih dana smanjuje na 15 radnih dana od početka 2019, 10 radnih dana od početka 2021. i 7 radnih dana od početka 2024. godine).

Ukupni garantovani depoziti su tokom 2018. godine imali neujednačene promjene na kvartalnom nivou. U prvom kvartalu 2018. godine neznatno su smanjeni (0,44%) u odnosu na zadnji kvartal 2017. godine. U drugom kvartalu ostvareno je povećanje ovih depozita (3,48%) u odnosu na prvi kvartal. U trećem kvartalu 2018. godine garantovani depoziti su povećani za 5,58% u odnosu na prethodni kvartal. U četvrtom kvartalu 2018. godine nastavljena je tendencija rasta garantovanih depozita, tako da su neznatno povećani (0,47%) u odnosu na treći kvartal iste godine.

Na dan 31. 12. 2017. godine garantovani depoziti učestvovali su 41,04% u ukupnim depozitima, a na dan 31. 12. 2018. godine čine 42,37% ukupnih depozita. Na dan 31. 12. 2017. godine garantovani depoziti učestvovali su 44,82% u zaštićenim depozitima, a na dan 31. 12. 2018. godine čine 46,36% zaštićenih depozita.

Tabela 4.

Učešće garantovanih depozita u ukupnim depozitima u 2018. godini (u 000 €)

	31. 12. 2017.	31. 03. 2018.	30. 06. 2018.	30. 09. 2018.	31. 12. 2018.
GARANTOVANI DEPOZITI	1.342.083	1.336.184	1.382.676	1.459.821	1.466.697
UKUPNI DEPOZITI	3.270.547	3.244.875	3.358.110	3.454.180	3.461.625
UČEŠĆE GD* u UD**	41,04%	41,18%	41,17%	42,26%	42,37%

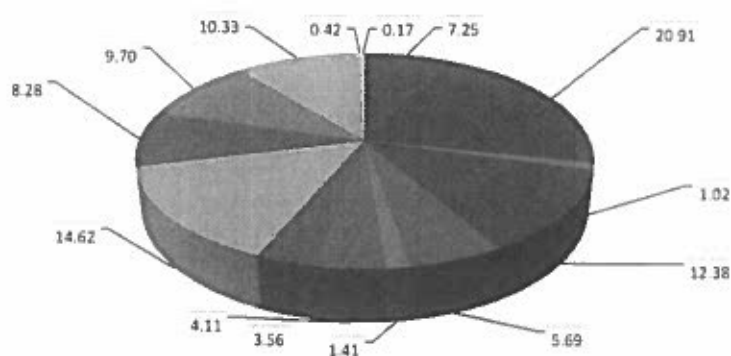
*Izvor: mjesečni izvještaji banaka; *Garantovani depoziti = GD, **Ukupni depoziti = UD

Na dan 31. 12. 2018. godine garantovani depoziti su za 124,6 miliona eura veći od garantovanih depozita na dan 31. 12. 2017. godine što je za 52% veći porast od porasta u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu.

Iako su u toku izvještajnog perioda garantovani depoziti povećani, struktura garantovanih depozita po bankama na kraju 2018. godine nije se značajnije promijenila u odnosu na strukturu na kraju 2017. godine.

Grafik 6.

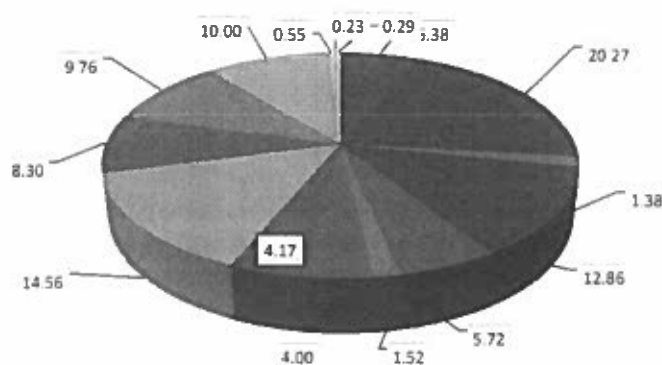
Garantovani depoziti po bankama na dan 31. 12. 2017. Godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafik 7.

Garantovani depoziti po bankama na dan 31. 12. 2018. Godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Kod dvije banke nalazi se 34,83% ukupnih garantovanih depozita, što predstavlja neznatno smanjenje u odnosu na kraj 2017. godine, kada se kod ove dvije banke nalazilo 35,54% ukupnih garantovanih depozita.

Kod banke sa najvećim garantovanim depozitima neznatno smanjen je procenat njenog učešća u ukupnim garantovanim depozitima sa 20,90% na 20,27%. Kod druge banke po veličini garantovanih depozita procenat učešća u ukupnim garantovanim depozitima ostao približno isti (14,56%), dok se kod treće banke procenat učešća neznatno povećao (sa 12,38% na 12,86%).

Na kraju izvještajnog perioda dvije banke, kod kojih se nalazi 27,43% ukupnih depozita, imaju 34,83% garantovanih depozita, što je manje u odnosu na kraj 2017. godine, kada su ove dvije banke imale 26,20% ukupnih depozita, a 35,54% garantovanih depozita, što pokazuje pozitivan trend diverzifikacije depozita, odnosno disperzije rizika.

NIVO I STRUKTURA POJEDNIH KATEGORIJA DEPOZITA

Tabela 4.1.

Garantovani depoziti fizička i pravna lica u 000 €

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2017.	1.342.083	1.129.503	212.580	84,16	15,84
31. 03. 2018.	1.336.184	1.129.300	206.884	84,52	15,48
30. 06. 2018.	1.382.676	1.155.802	226.874	83,59	16,41
30. 09. 2018.	1.459.821	1.207.815	252.006	82,74	17,26
31. 12. 2018.	1.466.697	1.215.710	250.987	82,89	17,11
31. 12. 2018 / 31. 12. 2017.	1,09%	1,08%	1,18%		
31. 12. 2018 – 31. 12. 2017.	124.614	86.207	38.407		

Izvor: mjesečni izvještaji banaka

U odnosu na 31. 12. 2017. godine garantovani depoziti na dan 31. 12. 2018. godine su veći za 9,29% (fizičkih lica 7,63%, a pravnih lica 18,67%).

Tabela 4.2.

Broj deponenata koji imaju veći depozit od dospjelih obaveza prema banci i imaju pravo na isplatu i broj deponenata koji imaju garantovani depozit manji ili jednak 50.000 €

BROJ DEPONENATA KOJI IMAJU PRAVO NA ISPLATU GARANTOVANIH DEPOZITA (NAKON ODUZIMANJA DOSPJELIH OBAVEZA)			BROJ DEPONENATA ČIJI JE DEPOZIT MANJI ILI JEDNAK IZNOSU GARANTOVANOG DEPOZITA 50.000 €						
UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	Pokri- vost %	Pokri- vost %	Pokri- vost %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
						(= 4/1)	(= 5/2)	(= 6/3)	
31. 12. 17.	788.359	729.267	59.092	780.697	723.650	57.047	99,03	99,23	96,54
31. 03. 18.	775.248	715.609	59.639	767.530	709.857	57.673	99,00	99,20	96,70
30. 06. 18.	790.470	729.211	61.259	782.367	723.263	59.104	98,97	99,18	96,48
30. 09. 18.	800.256	737.953	62.303	791.644	731.759	59.885	98,92	99,16	96,12
31. 12. 18.	808.860	745.077	63.783	800.171	738.783	61.388	98,93	99,16	96,25

Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit ≤ 50.000 eura na kraju 2018. godine iznosi 800.171, što čini 98,93% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita. Na njih se odnosi 70,37% ukupnih garantovanih depozita (1.032.247.210€) sa sledećom strukturom: 738.783 fizičkih lica ili 99,15% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu i 61.388 pravnih lica ili 96,24% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju pravo na isplatu.

Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu i imaju depozit > 50.000 eura iznosi 8.689, od čega 6.294 fizičkih lica (ili 0,85% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu) i 2.395 pravnih lica (ili 3,76% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju pravo na isplatu).

Iz navedenog, 98,93% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita ima depozit ≤ 50.000 eura.

Dakle, od ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita 1,07% ima depozit > 50.000 eura. Na njih se odnosi 29,62% ukupnih garantovanih depozita (Tabela 4.3.).

Tabela 4.3.

Garantovani depoziti (fizička i pravna lica) u 000 €.

Stanje na dan: 31. 12. 2018.	Iznos (u 000 €)	Br. deponenata	Dospjele obaveze (u 000 €)	Saldo (u 000 €)	Br. deponenata koji imaju GD	% Pokrića
Depoziti	A	B	C	D	E	
Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanih depozita	3.163.722	885.626	69.106	3.155.361	808.860	
Depoziti fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	1.818.190	818.558	27.240	1.814.788	745.077	
Depoziti fizičkih lica ≤50.000 €	903.730	812.211	26.874	901.010	738.783	99,15
Depoziti fizičkih lica >50.000 ≤ 100.000 €	274.351	4.193	181	274.062	4.162	
Depoziti fizičkih lica > 100.000 €	640.109	2.154	186	639.715	2.132	
GARANTOVANI DEPOZITI FIZIČKIH LICA				1.215.710	745.077	
Depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	1.345.532	67.068	41.865	1.340.574	63.783	
Depoziti pravnih lica ≤50.000 €	133.445	64.605	38.878	131.237	61.388	96,24
Depoziti pravnih lica >50.000 ≤ 100.000 €	68.467	967	757	68.300	953	
Depoziti pravnih lica > 100.000 €	1.143.619	1.496	2.230	1.141.037	1.442	
GARANTOVANI DEPOZITI PRAVNIH LICA				250.987	63.783	
GARANTOVANI DEPOZITI				1.466.697	808.860	98,93

Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Ukupni depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (zaštićeni depoziti) nakon odbijanja dospjelih obaveza na dan 31. 12. 2018. godine iznose 3.155.361.456 eura, od čega se na zaštićene depozite fizičkih lica odnosi 1.814.787.699 eura ili 57,52%, dok se na zaštićene depozite pravnih lica odnosi 1.340.573.757 eura, ili 42,48%.

Ukupni garantovani depoziti iznose 1.466.697.210 eura, ili 46,35% ukupnih zaštićenih depozita. Na garantovane depozite deponenata koji imaju u bankama do 50.000 eura odnosi se 1.032.247.210 eura ili 70,37% ukupnih garantovanih depozita, a na deponente koji imaju depozit veći od 50.000 eura, odnosi se 434.450.000 eura ili 29,62% ukupnih garantovanih depozita.

Ukupni garantovani depoziti fizičkih lica iznose 1.215.710.330 eura ili 38,42% ukupno zaštićenih depozita (82,89% ukupnih garantovanih depozita).

Broj deponenata fizičkih lica koji imaju depozit ≤50.000 eura je 738.783 i njihovi depoziti iznose 901.010.330 eura, ili 74,11% ukupnih garantovanih depozita fizičkih lica (49,65% ukupnih zaštićenih depozita fizičkih lica).

Broj deponenata fizičkih lica koji imaju depozit veći od 50.000 eura, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, iznosi 6.294 i njima bi u slučaju stečaja bilo isplaćeno 314.700.000 eura ili 25,89% ukupnih garantovanih depozita fizičkih lica (17,34% ukupnih zaštićenih depozita fizičkih lica).

NIVO I STRUKTURA POJEDNIH KATEGORIJA DEPOZITA

Ukupni depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita nakon odbijanja dospjelih obaveza na dan 31. 12. 2018. godine iznose 1.340.573.757 eura i čine 42,48% ukupno zaštićenih depozita.

Broj deponenata pravnih lica koji imaju depozit ≤ 50.000 eura je 61.388 i njihovi garantovani depoziti iznose 131.236.881 eura ili 52,29% ukupnih garantovanih depozita pravnih lica (9,78% ukupnih zaštićenih depozita pravnih lica).

Broj deponenata pravnih lica koji imaju depozit veći od 50.000 eura, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, iznosi 2.395 i njima bi, u slučaju stečaja bilo isplaćeno 119.750.000 eura ili 47,71% ukupnih garantovanih depozita pravnih lica (8,93% ukupnih zaštićenih depozita pravnih lica).

Ukupni garantovani depoziti pravnih lica iznose 250.986.881 eura ili 17,11% ukupnih garantovanih depozita (7,95% ukupno zaštićenih depozita).

Kako je sistem osiguranja depozita u osnovi koncipiran da zaštiti male, nesofisticirane deponente (deponenti koji nemaju ili imaju veoma skromna saznanja o upravljanju finansijskim sredstvima), to je ovako visok obuhvat broja deponenata (98,93%), kojima bi u potpunosti bili isplaćeni depoziti, pokazatelj da je i visina garantovanog depozita od 50.000 eura dobro koncipirana i da je u skladu sa ekonomskom snagom deponenata.

U skladu sa Direktivom 2014/49/EC, obavezan nivo garantovanih depozita za zemlje članice EU je 100.000 eura. S obzirom na to da je, na osnovu navedenih podataka, procenat pokrivenosti broja deponenata u našem sistemu osiguranja depozita veoma visok, smatramo da je opravdano da se iznos garantovanog depozita zadrži na nivou od 50.000 eura sve do pristupanja Crne Gore EU.

	Prosječan iznos garantovanog depozita ²		
	31.12.2017.	31.12.2018.	povećanje
Pravna lica	3.597	3.935	9,40 %
Fizička lica	1.548	1.632	5,40 %
UKUPNO	1.702	1.813	11,13 %

IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA

3

3. Izloženost fonda prema bankama

Ukupna izloženost Fonda prema bankama predstavlja se koeficijentom pokrivenosti (Coverage ratio), odnosom sredstava Fonda prema ukupnim obavezama Fonda za slučaj hipotetičkog stečaja u svim bankama (sredstva Fonda/ukupni garantovani depoziti).

Sredstva Fonda na 31. 12. 2018. godine iznose 111.489.223 eura, dok garantovani depoziti na 31. 12. 2018. godine iznose 1.466.697.210 eura.

Koeficijent pokrivenosti (Coverage ratio) je međunarodno priznat koeficijent za mjerenje i iskazivanje stepena pokrivenosti garantovanih depozita. Pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda na ukupnom nivou na 31. 12. 2018. godine iznosi 7,60% (za garantovani depozit ≤50.000 eura), dok je u prethodnoj godini pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosila 7,11%.

Izloženost Fonda prema pojedinim bankama (odnos sredstava Fonda prema garantovanim depozitima kod pojedine banke – pokrivenost garantovanih depozita po bankama) na dan 31. 12. 2018. godine dat je u Tabeli 5 i Grafiku 8.

Tabela 5.

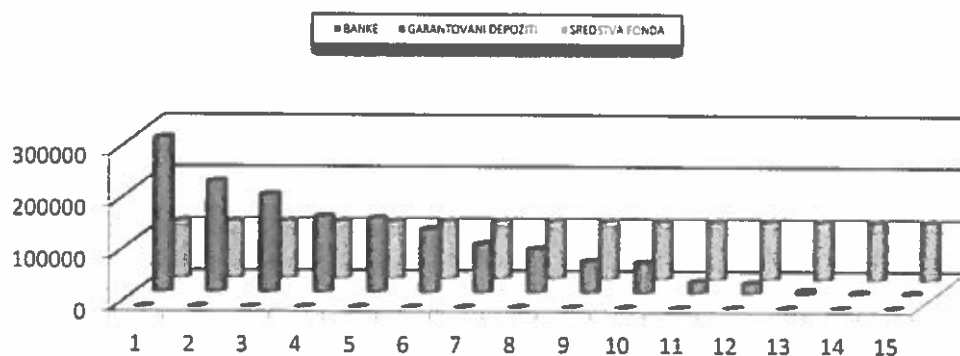
Procenat pokrivenosti garantovanih depozita sredstvima Fonda (u 000 €)

BANKE	GARANTOVANI DEPOZITI	SREDSTVA FONDA	procenat pokrića (%)	Sredstva Fonda sa sredstvima EBRD	Procenat pokrića 1 (%)	Nedostajuća sredstva 1	Nedostajuća sredstva 2
1	2	3	4	5	6	7	8
1	297.311	111.489	37,05	141.489	47,59	185.822	155.822
2	213.502	111.489	52,22	141.489	66,27	102.013	72.013
3	188.551	111.489	59,13	141.489	75,04	77.062	47.062
4	146.685	111.489	76,01	141.489	96,46	35.196	5.196
5	143.091	111.489	77,91	141.489	98,88	31.602	1.602
6	121.764	111.489	91,56	141.489	116,20	10.275	
7	93.584	111.489	119,13	141.489	151,19		
8	83.927	111.489	132,84	141.489	168,59		
9	61.185	111.489	182,22	141.489	231,25		
10	58.706	111.489	189,91	141.489	241,01		
11	22.317	111.489	499,56	141.489	633,99		
12	20.305	111.489	549,06	141.489	696,81		
13	8.069	111.489	1.381,67	141.489	1.753,47		
14	4.273	111.489	2.609,36	141.489	3.311,50		
15	3.246	111.489	3.254,53	141.489	4.130,29		
UKUPNO	1.466.697	111.489	7,60	141.489	9,65		

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

Grafik 8.

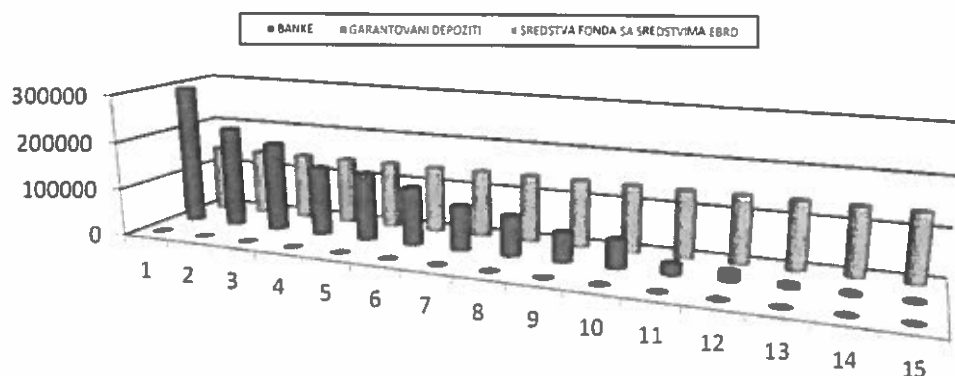
Izloženost Fonda pojedinačno po bankama (bez sredstava EBRD)

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

Grafik 8.1.

Izloženost Fonda pojedinačno po bankama (sa sredstvima EBRD)

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

U slučaju uvođenja stečajnog postupka, pojedinačno u jednoj od 10 banaka, sredstva Fonda i sredstva obezbijedena kroz Ugovor o „Stand by“ aranžmanu sa EBRD (ovaj aranžman ističe u novembru 2019. godine) bila bi dovoljna za isplatu garantovanih depozita za sve deponente kod bilo koje od navedenih 10 banaka (predstavljeno u Tabeli 5, kolona „nedostajuća sredstva 2“).

U slučaju uvođenja stečaja u jednoj od pet banaka nedostajala bi sredstva u iznosu od 155,8 miliona eura za najveću banku, 72 miliona eura za drugu banku, 47 miliona eura za treću banku, dok bi za ostale dvije banke nedostajuća sredstva iznosila 5,1 odnosno 1,6 miliona eura (Tabela 5), pri čemu je, karakterističan trend opadanja nedostajućih sredstava.

Fond bi nedostajuća sredstva obezbijedio iz dodatnih izvora na jedan od načina predviđen Zakonom (naplatom vanredne premije; uzimanjem pozajmice iz budžeta

Crne Gore; uzimanjem kredita od stranih banaka i finansijskih institucija i izdavanjem hartija od vrijednosti, ili kombinacijom dva ili više navedenih mogućih izvora).

IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA

U skladu sa Zakonom ciljani nivo pokrića je 10% garantovanih depozita. Kada sredstva Fonda (bez donacija) dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, UO Fonda može donijeti odluku o smanjenju stope redovne premije, odnosno o privremenom obustavljanju naplate redovne premije.

Fond je u novembru 2018. godine produžio na godinu korišćenje sredstava „Stand by“ aranžmana zaključenog 2010. godine sa EBRD, kojim se za potrebe isplate garantovanih depozita može koristiti 30.000.000 eura u narednoj godini. Sa ovim sredstvima koja, kroz Ugovor o „Stand by“ aranžmanu, EBRD stavlja na raspolaganje Fondu (samo u slučaju nastanka stečaja u nekoj od banaka), koeficijent pokrića iznosi 9,65% (Tabela 6).

Tabela 6.

Koeficijent pokrivenosti garantovanih depozita u sistemu

Garantovani depoziti 31. 12. 2018.	Sredstva Fonda 31. 12. 2018.	% pokrivenosti garantovanih depozita
1	2	2/1
1.466.697.210	111.489.223 ¹	7,60%
1.466.697.210	141.489.223 ²	9,65%

¹Izvor: mjesečni izvjestaji banaka i knjigovodstvo Fonda

AKTIVNOSTI FONDA U 2018.GODINI

4.1. Opšte napomene

Aktivnosti Fonda u izvještajnom periodu realizuju se u skladu sa planiranim zadacima utvrđenim Programom rada Fonda za 2018. godinu i Strateškog plana Fonda za period od 2016. godine do 2021. godine.

Strateški plan Fonda za period od 2016. do 2021. godine dao je osnovne smjernice dugoročnog razvoja, u skladu sa promjenama koje su se desile ili će se desiti u okruženju i moguće pravce djelovanja, kako bi se postavljeni ciljevi dostigli. Strateški plan istovremeno postaje operativni plan, dok strategije daju smjernice i određuju prioritete dugoročnog razvoja pojedinih djelova. Takođe, ovaj plan daje i okvirni program za donošenje budžeta Fonda u narednom periodu, uključujući i kapitalna ulaganja.

Fond nastavlja realizovanje Plana integriteta koji predstavlja skup mjera pravne i faktičke prirode kojima se sprječavaju i otklanjaju mogući i stvarni rizici koji mogu uticati na zakonito, efikasno, ekonomično, efektivno i profesionalno funkcionisanje Fonda i pogodovati nastanku i razvoju korupcije i ostalih zloupotreba.

Javnost je u skladu sa Strategijom komunikacije Fonda za period od 2016. godine do 2021. godine i u skladu sa najvišim standardima transparentnosti pravovremeno informisana o aktivnostima, ciljevima i rezultatima rada Fonda, izdavanjem saopštenja, putem web prezentacija i nastupima u medijima.

Tokom izvještajne godine, kroz saopštenja za javnost, učešće u emisijama obrazovno informativnog sadržaja, intervju u štampi i na radiju, Fond je na prikladan način obavještavao javnost o svojoj ulozi u očuvanju stabilnosti bankarskog i finansijskog sistema i značajno doprinio povjerenju deponenata u bankarski sistem.

Aktivnosti Fonda odnosile su se na redovno poslovanje, obaveze vezane za učešće u pregovaračkom postupku pristupanja Crne Gore EU iz kojih proizilaze izmjene zakona i regulative, kao i dostavljanje izvještaja po preporukama FSAP misije iz 2015. godine.

U novembru 2018. Godine Aneksom je produžen za još godinu dana ugovor o "Stand-by" aranžmanu, koji je potpisan 2010. godine između Fonda i EBRD, uz iste uslove kao iz osnovnog ugovora, s tim da je rok povlačenja sredstava jedna godina, a period otplate 6 (šest) godina. Potpisivanjem ovog Aneksa, dodatno je ojačana finansijska pozicija Fonda, da kod nastanka "zaštićenog slučaja" može intervenisati i isplatiti garantovane depozite, ne samo kod "malih" već i kod srednjih banaka.

4.2. Investicione aktivnosti i računovodstveni poslovi u 2018. godini

U 2018. godini Fond je, u skladu sa Zakonom, Statutom i Politikom investiranja Fonda, te Ugovorom o asset menadžmentu sa CBCG (potpisan 04. 05. 2012. godine) i u skladu sa finansijskom situacijom na domaćem i na svjetskom tržištu, investirao sredstva.

Fond je, preko Asset menadžera (CBCG), a u skladu sa Politikom investiranja, investirao slobodna sredstva u oročene i prekončne depozite. Dio depozita (20% ukupnih sredstava) Fond je samostalno investirao u dužničke hartije od vrijednosti koje izdaje CBCG u ime MF-a Crne Gore.

Imajući u vidu ograničenja koja su data Zakonom, Statutom Fonda i Politikom investiranja sredstava, Fond može investirati sredstva u:

- 1) hartije od vrijednosti koje je izdala ili za koje garantuje Crna Gora;
- 2) hartije od vrijednosti koje je izdala strana banka, finansijska institucija i/ili država visokog kreditnog rejtinga koji je utvrđen od strane međunarodno priznate agencije;
- 3) depozite u centralnim bankama i stranim bankama sa visokim kreditnim rejtingom koji je utvrđen od strane međunarodno priznate agencije,

te je rukovodeći se principima: sigurnosti, likvidnosti i transparentnosti, ostvario sljedeće rezultate.

a) Investiranje u državne obveznice

Fond za zaštitu depozita je u skladu sa Investicionim politikom, a u okviru 20% od iznosa raspoloživog za ulaganje, u novembru 2016. godine, investirao sredstva u iznosu od 2.200.000,00 eura u dužničke dugoročne hartije od vrijednosti – **državne obveznice**, serije GB1-2016, koje je emitovala Crna Gora, sa prinosom po fiksnoj kamatnoj stopi od 4,0%, godišnje. Isplata kamate u iznosu od 88.000,00 eura se vrši jednom godišnje, a rok dospeljeća za isplatu vrijednosti glavnice i godišnje kamate je 15. 11. 2020. godine. Obračunati prihod po ovom osnovu za 2018. godinu je isplaćen u novembru u iznosu od 88.000,00 eura.

b) Investiranje u državne zapise

Fond za zaštitu depozita, shodno Zakonu o zaštiti depozita i Politici investiranja Fonda, samostalno investira dio sredstava od raspoloživih 20% ukupnih sredstava u kratkoročne diskontne hartije od vrijednosti - **državne zapise** koje emituje Crna Gora, čiju prodaju u ime Ministarstva finansija obavlja CB metodom aukcije.

Ponudene i prihvaćene stope prinosa Fonda za investiranje u državne zapise u toku prvog polugodišta 2018. godine kretale su se u intervalu od 0,70% do 1,00% sa rokom dospeljeća od 182 dana.

Fond za zaštitu depozita je ostvario ukupno 84.821 eura po osnovu prinosa od kamata na državne zapise, dok su troškovi naknada za učešće na aukciji u toku 2018. Godine iznosili 14.132 eura.

Tabela 7.

Investiranje u državne zapise u 2018. godini

Rb. aukcije	Datum aukcije	Broj dana	Prihvaćena stopa %	Iznos investiranih sredstava	Prinos	Trošak aukcije 0,1%
1.	19.02.2018.	182	0,70	3.985.894	14.105	4.000
2.	27.02.2018.	182	0,70	2.989.420	10.579	
		182	0,80	2.987.915	12.084	
		182	0,90	2.986.411	13.588	
		182	1,00	1.126.604	5.696	10.132
Prinos na investirana sredstva u 2018.					56.053	
Prinos na sredstva od kupovina iz 2017.					28.768	
UKUPAN PRINOS					84.821	

*Izvor: knjigovodstvo Fonda

a) Investiranje na inostranom tržištu

CBCG upravlja sredstvima Fonda samostalno, u skladu sa aktima CBCG za upravljanje međunarodnim rezervama i Ugovorom o upravljanju sredstvima Fonda, a poštujući pri tom načela politike investiranja sredstava Fonda. CBCG je u toku 2018. godine investirala sredstva Fonda u oročene depozite kod renomiranih komercijalnih banaka sa visokim kreditnim rejtingom (Aa3/A+/AA-) i to na rok do šest mjeseci. Međutim, pokazalo se da počev od 2015. godine, kao i u izvještajnoj godini, ove investicije odbacuju negativan prinos, što značajno umanjuje finansijski rezultat Fonda. Navedeno je posljedica velikih promjena na međunarodnom tržištu i pada kamatnih stopa izazvanih padom rejtinga do tada rizično sigurnih ekonomija, i takav negativni trend se i dalje nastavlja.

U izvještajnom periodu, u prvom polugodištu, oročavanjem sredstava Fonda ostvarena je prosječna ponderisana kamatna stopa od -0,36114%, dok je u drugom polugodištu 2018. godine oročavanjem sredstava Fonda ostvarena prosječna ponderisana kamatna stopa od -0,3270%.

Izvještajni period karakteriše ostvarivanje negativne kamatne stope na finansijskom tržištu, što je uslovalo da ukupni rezultati mjereni iznosom ostvarene kamate budu veoma nepovoljni (usljed negativne depozitne stope i veoma nepovoljnih uslova na međunarodnom finansijskom tržištu, CB investira sredstva Fonda po negativnoj kamatnoj stopi počev od novembra 2015. godine). Kao posljedica navedenih okolnosti ostvaren je negativan rezultat od investiranja ovih sredstava u iznosu 86.476 eura.

U skladu sa zakonom utvrđenom obavezom godišnje revizije na tenderu je izabrana revizorska kuća „BDO”d.o.o. Podgorica.

Fond samostalno obavlja finansijske i računovodstvene poslove i sačinjava finansijske izvještaje za poslovnu godinu. Na osnovu knjigovodstvenih podataka sačinjavane su informacije i pregledi u cilju praćenja realizacije Finansijskog plana Fonda, o čemu je redovno izvještavan UO Fonda.

4.3. Normativno-pravni poslovi

UO Fonda je u toku 2018. godine održao devet sjednica i usvojio sljedeća akta:

- Odluka o usvajanju Godišnjeg finansijskog izvještaja Fonda za zaštitu depozita za 2017. godinu (finansijski iskazi Fonda za 2017. godinu urađeni su prema MRS);
- Odluka o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije za 2019. godinu (UO Fonda je donio odluku da stopa za obračun redovne premije za 2019. godinu iznosi 0,50% ukupnih depozita banaka – visina stope za obračun premije za 2018. godinu je iznosila 0,50%);
- Pravilnik o načinu sprovođenja hitnih nabavki;
- Uputstvo za postupanje u slučaju nedostatka sredstava za isplatu garantovanih depozita;
- Finansijski plan Fonda za zaštitu depozita za 2018. godinu;
- Program rada Fonda za zaštitu depozita za 2018. godinu.

U toku izvještajne godine UO Fonda je razmatrao i usvojio:

- Predlog Godišnjeg izvještaja o radu Fonda za zaštitu depozita za 2017. godinu (dostavljen Savjetu CBCG na usvajanje);
- Izvještaj nezavisnog spoljnog revizora za 2017. godinu razmatran od strane UO Fonda. Izvještaj je uradila revizorska kuća „BDO”d.o.o. Podgorica. Mišljenje nezavisnog, međunarodno priznatog spoljnog revizora je da „finansijski izvještaji odražavaju realno stanje poslovanja Fonda i da su urađeni prema zakonima CG i MRS-a”).

Pored navedenih izvještaja UO Fonda je razmatrao mjesečne i kvartalne izvještaje o kretanju depozita u bankarskom sistemu, stanju sredstava Fonda, ispunjavanju planiranih aktivnosti i investiranju sredstava.

4.4. Aktivnosti na testiranju isplate garantovanih depozita

Kako bi izvršili procjenu adekvatnosti postojeće regulative za isplatu garantovanih depozita i procjenu osposobljenosti Fonda za obavljanje svoje osnovne funkcije, a to je brza i efikasna isplata garantovanih depozita, Fond je, u saradnji sa Udruženjem banaka Crne Gore, sproveo testiranje isplate garantovanih depozita kod pet banaka u periodu od 2015-2018.godine.

Banke su dostavile realne podatke iz baze deponenata, depozita i obaveza, imale ulogu banke u stečaju (prethodno su svi podaci bili šifrovani, kako bi se zaštitio integritet deponenata) i istovremeno imale ulogu agenta za isplatu garantovanih depozita – banka isplatilac.

Navedeno testiranje omogućilo je da se provjeri funkcionisanje nadograđenog softvera, provjeri kompatibilnost podataka koje banke dostavljaju Fondu, (koji su neophodni za sprovođenje testa), kao i da se upotpune procedure obračuna i isplate garantovanog depozita.

Bankama je ovo bila prilika da svoju evidenciju usklade sa posebnim zahtjevima Fonda, kao i da obuče svoje osoblje za korišćenje „Aplikacije za isplatu garantovanog depozita” (dio softvera za isplatu garantovanog depozita).

4.5. Ljudski resursi i edukacija zaposlenih

Sistematizacija poslova i radnih zadataka u Fondu definisana je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Fondu. Poslovi i zadaci su podijeljeni na: pravne i administrativne poslove, poslove plana i analize, poslove procjene rizika banaka, poslove investiranja sredstava i finansijske i računovodstvene poslove.

Postupci i procedure za korišćenje softvera za isplatu garantovanog depozita detaljno je razrađeno Uputstvom za postupanje zaposlenih kod nastanka “zaštićenog slučaja”.

Zaposlenima je omogućeno da se u okviru kombinovanog programa obuke edukuju putem učešća na seminarima i radionicama koje organizuju međunarodne asocijacije fondova (IADI i EFDI).

Tokom 2018. godine u Fondu je permanentno vršena obuka zaposlenih, kako u dijelu opštih, tako i u specijalističkim znanjima. Učešće na seminarima i u radnim grupama, koje

organizuju međunarodne asocijacije, omogućuje zaposlenima da budu uvijek pravovremeno informisani o promjenama u sistemu zaštite depozita i da koriste najbolju praksu zemalja EU

Predstavnici Fonda su prisustvovali godišnjoj konferenciji EFDI-ja, godišnjoj konferenciji IADI-ja, i seminarima Evropskog regionalnog komiteta.

Na bazi preporuka FSAP misije i angažovanja SB predstavnici Fonda su nastavili učešće na radnim seminarima i radnim grupama na temu sanacije banaka, uloge sistema osiguranja depozita kao risk-minimizirer i finansiranju sistema osiguranja depozita kroz procjenu rizika banaka.

Na dan 31. 12. 2018. godine Fond ima sedam zaposlenih.

4.6. Međunarodna saradnja

Kao punopravni član Evropske asocijacije institucija za osiguranje depozita (European Forum of Deposit Insurers - EFDI), koja predstavlja udruženje evropskih fondova na dobrovoljnoj osnovi, a omogućava razmjenu ideja i iskustava o osiguranju depozita u Evropi, Fond je učestvovao na godišnjoj skupštini održanoj u septembru u Beču - Austrija. Na skupštini su održani sastanci svih radnih grupa kojima su prisustvovali predstavnici Fonda (ERC, PR), a glavne tema su bile novi izazovi u izmijenjenom finansijskom sistemu.

Predstavnici Fonda prisustvo konferencijama koristili su za uspostavljanje kontakata i razmjenu iskustava koja su korišćena u pripremi podzakonskih akata i njihovom usklađivanju sa direktivom 2014/49 EC.

Istovremeno, predstavnici Fonda nastavljaju aktivno učešće u anketama koje se koriste kao glavne smjernice za harmonizaciju sistema osiguranja depozita u svim zemljama članicama EFDI-a. Ciljevi EFDI-a se ostvaruju razmjenom podataka o stanju finansijskog i bankarskog sektora, učešćem u istraživačkim projektima, unapređenjem regulatornog okvira i prakse, obrazovanjem ekspertskih tijela, razmjenom i edukacijom zaposlenih i slično.

Fond je kao punopravni član Međunarodne asocijacije institucija za osiguranje depozita (International Association of Deposit Insurers - IADI) učestvovao na međunarodnoj konferenciji Evropskog regionalnog komiteta - ERC, održanoj u martu 2018. godine u Napulju - Italija. U okviru konferencije IADI je organizovao radionicu-seminar, sa ciljem usaglašenosti lokalnog zakonodavstva sa evropskom regulativom zaštite depozita. Predstavnici Fonda prezentovali su rad na izradi novog zakona i uskladjenu metodologiju obračuna premije na bazi rizika sa uputstvima EBA.

Fond je 8 juna 2018. godine u Budvi bio domaćin međunarodne konferencije za odnose sa javnošću, na kojoj su se susreli predstavnici evropskih institucija (NDIF- Mađarska, FSCS- Velika Britanija, FGDR- Francuska, SNDO - Švedska, FMGS -Češka Republika, DNB - Holandija). Na konferenciji su razmatrane sledeće teme:

- Smjernice za postizanje brze i efikase isplate garantovanih depozita;
- "Stres-test za odnose sa javnošću" - testirati sposobnosti i spremnost da se brzo reaguje nakon objavljivanja stečaja kreditne institucije;
- Sporazum o saradnji, u kriznim situacijama između Fondova, u okviru EFDI-ja;
- Društveni mediji u krizi.

Na konferenciji su prezentovana i iskustva Fondova u daljem usaglašavanju sa evropskom regulativom zaštite depozita.

Poseban interes zemalja, koje nijesu članice EU, iskazuje se kroz rad Balkanskog foruma – EFDI-ja. Regionalni sastanak za 2018. godinu održan je u Crnoj Gori. Fond je bio domaćin 6. REGIONALNOG SASTANKA BALKANSKIH ZEMALJA ČLANICA EFDI-a. Sastanak je održan od 05. do 08. jula 2018. godine u Kolašinu.

Predstavnici regionalnih institucija za osiguranje depozita iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Srbije i Crne Gore koji su prethodno zaključili Memorandum o razumijevanju, razmijenili su mišljenja u vezi sa iskustvima tokom testiranja banaka za isplatu garantovanih depozita, a prezentovano je iskustvo isplate garantovanih depozita fondova Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Zaključak svih učesnika je da se, ovaj vid saradnje nastavi na redovnoj bazi, ne ograničavajući se samo na regionalnu saradnju, nego i kao način za predstavljanje zajedničkih interesa u okviru EFDI-a.

4.7. CILJEVI I ZADACI FONDA U 2019. GODINI

Osnovni ciljevi Fonda definisani su Strateškim planom. Uvođenje premije na bazi rizika i unapređenje sistema efikasne zaštite i isplate garantovanih depozita su i dalje dva najvažnija zadatka Fonda u 2019. godini.

Osnovni ciljevi su u najvećoj mjeri opredijeljeni događajima koji su se desili nakon završetka poslovne godine i mogu se podijeliti u dva segmenta:

- Isplata garantovanih depozita za Invest banku Montenegro i Atlas banku i
- Nastavak aktivnosti na daljem usaglašavanju zakonskog okvira sa Evropskim zakonodavstvom

Događaji nakon završetka izvještajnog perioda

Nakon datuma izvještajnog perioda nije bilo događaja koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanje u finansijskim izvještajima Fonda za period od 1. januara do 31. decembra 2018. godine, osim onih koji su sadžani u rezervacijama za isplatu garantovanih depozita po osnovu stečaja u IBM i Atlas banci.

Dana 04.01.2019. godine Savjet Centralne banke Crne Gore donio je rješenje broj 0101-10202-3/2018 kojim se u Invest Banka Montenegro A.D. Podgorica (IBM) uvodi stečaj.

Odmah po prijemu navedenog rješenja, Fond je obavijestio deponente o nastanku "zaštićenog slučaja" putem saopštenja za javnost i detaljnog obavještenja deponentata IBM banke, sa instrukcijama o proceduri isplate garantovanih depozita. Obavještenje je objavljeno 05.01.2019. godine u tri štampana medija, koji se distribuiraju na teritoriji Crne Gore.

Na osnovu prethodno sprovedenog postupka izbora banke isplatioca, Fond je izabrao tri banke za isplatu garantovanih depozita deponentima IBM banke u stečaju.

Nakon preuzimanja podataka od stečajnog upravnika Fond je obavijestio deponente IBM banke u stečaju o izabranim bankama isplatiocima, mjestu i vremenu gdje deponenti mogu

preuzeti svoj garantovani depozit, a sve u skladu sa Odlukom o načinu i postupku isplate garantovanih depozita (Sl. List CG br. 76/17 i 17/19).

Fond je 28.01.2019. godine počeo isplatu garantovanih depozita za 2.677 deponenta IBM banke u stečaju. Ukupna obaveza po osnovu garantovanih depozita iznosi 22.514.022 EUR. Do dana sačinjavanja izvještaja deponentima IBM banke u stečaju isplaćeno je 80% ukupne obaveze Fonda.

Na osnovu raspisanog konkursa za imenovanje direktora Fonda, Upravni odbor je na sjednici od 11.02.2019. godine za direktora Fonda, na period od 4 godine, imenovao Predraga Markovića, diplomiranog ekonomistu

Dana 5.04. 2019. godine Savjet Centralne banke Crne Gore donio je rješenje broj 0101-3292-4/2019 kojim se u Atlas banci A.D. Podgorica uvodi stečaj.

Fond je obavijestio deponente o nastanku "zaštićenog slučaja" putem saopštenja za javnost i detaljnog obavještenja deponenata Atlas banke A.D. Podgorica u stečaju, sa instrukcijama o proceduri isplate garantovanih depozita na način kako je predviđeno Odlukom o načinu i postupku isplate garantovanih depozita (Sl. List CG br. 76/17 i 17/19).

Fond je počeo isplatu garantovanih depozita za deponente Atlas banke A.D. Podgorica u stečaju dana 24. aprila 2019. godine. Ukupan broj deponenata koji imaju garantovani depozit kod Atlas banke A.D. Podgorica u stečaju je 90.063. Ukupan iznos potraživanja po osnovu garantovanih depozita iznosi 90.067.506 EUR. Do dana sačinjavanja izvještaja isplaćeno je 66% ukupne obaveze Fonda.

Fond se nalazi u trećem redu prioriteta kod isplate iz stečajne mase. Stečajni upravnik IBM je izvršio isplate i rezervisanja za prva dva reda prioriteta i nakon toga, izvršio povraćaj sredstava iz stečajne mase IBM: 03.04.2019. godine u iznosu od 10.000.000,00 € i 16.05.2019. godine u iznosu od 2.500.000,00 €.

Sva sredstva, koja su se nalazila na računima banaka u inostranstvu, a kojima je CB CG upravljala po osnovu Ugovora o asset menadžmentu, prenesena su na račun Fonda dana 25 aprila 2019. godine.

Imajući u vidu vrijednost imovine Atlas banke A.D. Podgorica u stečaju, te procjene sredstava koja se iz stečajne mase isplaćuju prvom i drugom redu prioriteta, mišljenja smo da će povrat sredstava isplaćenih za garantovane depozite biti u 100% iznosu.

Predlog Zakona o zaštiti depozita upućen je dana 25.04.2019. godine Ministarstvu finansija, radi dobijanja mišljenja od Evropske komisije (zajedno sa ostalim Zakonima koje je predložila CBCG), a koji su, prema novom planu rada Vlade i Skupštine, predloženi za usvajanje u III kvartalu 2019 godine.

**FINANSIJSKO POSLOVOVANJE
FONDA U 2018.GODINI**

5

5.1. Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) Fonda na dan 31.12.2018. godine⁵

5.1.1. UKUPNI PRIHODI FONDA

Ukupno ostvareni prihodi Fonda za 2018. godinu iznose **16.827.009€** i veći su od planiranih za 9,03%, dok su za 12,06% veći od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini koji su iznosili 15.015.473€.

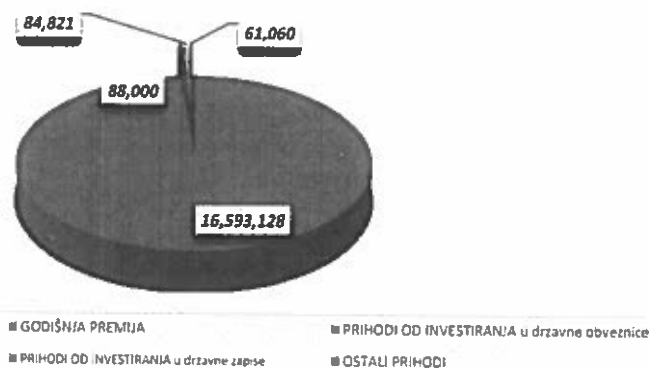
Ukupne ostvarene prihode čine:

- poslovni prihodi
- finansijski prihodi i
- ostali prihodi

5.1.1.1. Poslovni prihodi za 2018. godinu iznose 16.594.179€ i veći su od planiranih za 7,52%, dok su za 13,34% veći od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini kada su iznosili 14.641.324€.

Grafik 14.

Struktura ukupnih prihoda za januar-decembar 2018. Godine

5.1.1.2. Najznačajniju stavku poslovnih prihoda čine **prihodi od premija** i oni iznose 98,96% ukupnih prihoda. Planom prihoda predviđena je godišnja premija u iznosu od 15.045.000, a fakturisana i naplaćena premija za 2018. godinu iznosi **16.593.128€** ili za 10,29% više od planirane, odnosno 13,40% više u odnosu na prethodnu godinu (14.632.655€).

5.1.1.3. **Finansijski prihodi** iznose **172.830 €** i manji su za 53,80% u odnosu na finansijske prihode ostvarene u prethodnoj godini, odnosno manji su za 55,46% od planom predviđenih, a odnose na:

- Prihode po osnovu investiranja sredstava Fonda i
- Ostale finansijske prihode

5.1.1.3. Prihodi od investiranja sredstava Fonda odnose se na:

- **Prihode od investiranja u državne zapise Crne Gore** koji su ostvareni u iznosu od **84.821 €** ili za 70,24% manje od planiranih, odnosno 70,36% manji u odnosu na prethodnu godinu i čine 36,43% finansijskih prihoda. Njihovo smanjenje je rezultat prestanka kupovine državnih zapisa u drugoj polovini izvještajne godine, zbog procjena o potencijalnim rizicima.
- **Prihode od kamata na državne obveznice** koji su ostvareni u iznosu od **88.000 €**.

Fond je učestvovao u kupovini državnih obveznica u novembru 2016. godine u iznosu od 2.200.000 € po fiksnoj kamatnoj stopi od 4% na godišnjem nivou, sa rokom dospeljeća na dan 15.11.2020. godine. Isplata drugog kupona je izvršena 16.11.2018. godine u iznosu od 88.000 €.

5.1.1.4. Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od **61.051 €** i učestvuju sa 0,26% u ukupnim prihodima i odnose na refundacije za bolovanje za jednog zaposlenog i naplaćene kazne i penali komercijalnim bankama shodno rješenjima CBCG.

5.1.2. RASHODI FONDA

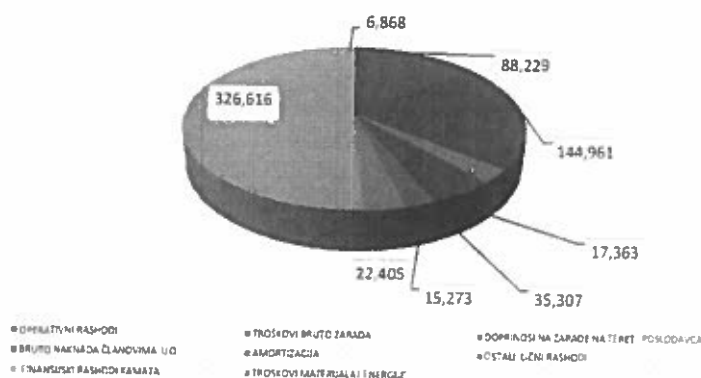
Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu od **113.057.768 €** i višestruko su veći u odnosu na ostvarene rashode u prethodnoj godini iz razloga što je primijenjen MRS 37 tako da je u ukupne rashode uključena i kategorija troškova za kratkoročna rezervisanja, koja se u cjelosti odnosi na isplatu garantovanih depozita u skladu sa obavezama Fonda po osnovu Zakona zbog nastanka zaštićenog slučaja odnosno pokretanja stečajnog postupka u Invest Banci Montenegro A.D. Podgorica i Atlas banci A.D. Podgorica.

Ukupni rashodi Fonda kategorisani su u tri osnovne grupe:

- finansijski rashodi
- troškovi tekućeg poslovanja
- troškovi za kratkoročna rezervisanja.

Grafik 15.

Struktura troškova tekućeg poslovanja na 31.12.2018. godine

* Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

5.1.2.1. **Finansijski rashodi** su iznosili **326.616 €** i odnose se na kamatu po osnovu kredita EBRD i kamate po osnovu oročenih depozita i čine 0,29% ukupnih rashoda.

5.1.2.2. **Troškovi tekućeg poslovanja** iznose **330.407 €** ili 4,96% manje od ostvarenih troškova u prethodnoj godini, odnosno 30,02% manje u odnosu na plan.

Troškovi tekućeg poslovanja odnose se na:

5.1.2.3. Troškovi materijala i energije (troškovi po osnovu zakupa i održavanja poslovnog prostora, troškove kancelarijskog materijala, troškove goriva) i manji su od ostvarenih u prethodnoj godini za 6,83%, odnosno veći od planiranih za 13,30%.

5.1.2.4. *Troškovi zarada, naknade zarada, naknade članovima Upravnog odbora, ugovori o djelu, troškovi službenih putovanja i ostala lična primanja ostvareni za 3,46% manje od istih rashoda u prethodnoj godini, odnosno za 17,11% manje od planiranih za tekuću godinu.*

5.1.2.5. Amortizacija je obračunata za 0,57% manje u odnosu na prethodnu godinu. Ovi rashodi učestvuju u ukupnim rashodima sa 2,32%.

5.1.2.6. *Ostali poslovni rashodi ostvareni su u iznosu od 88.229 € odnosno manji za 51,66% od planiranih, a u odnosu na prethodnu godinu su manji za 9,48%.*

- *Za troškove reklame i propagande planirano je 60.000 €, a utrošeno je 10.236 € ili 82,94% manje od planiranih. Ovi troškovi su manji od ostvarenih u prethodnoj godini za 34,39%.*
- *Troškovi stručnih usluga obuhvataju reviziju finansijskih izvještaja i obrazovanje i usavršavanje i iznose 13.074 € i veći su za 43,48 od ostvarenih u prethodnoj godini, dok su u odnosu na plan manji za 53,31%.*
- *Troškovi reprezentacije ostvareni su u iznosu od 5.116 € i manji su za 0,91% u odnosu na ostvarene u prethodnoj godini, a manji za 14,73% od planiranih.*
- *Troškovi članarine međunarodnim asocijacijama su u iznosu od 17.482 €, manji su od ostvarenih u 2017. godini za 6,77%, i manji od planiranih za 20,54%.*
- *Troškovi koji uključuju PTT usluge, usluge platnog prometa, i ostale rashode poslovanja ostvareni su u iznosu od 15.943 € i manji su za 6,70% u odnosu na 2017. godinu i manji za 18,24% od planom predviđenih.*
- *Troškovi naknada za kupovinu državnih zapisa u iznosu od 14.132 € (uvedeni odlukom MF krajem 2014. godine) i manji su za 51,14% u odnosu na prethodnu godinu, a manji za 55,84% od planom predviđenih.*

5.1.2.7. **Troškovi za kratkoročna rezervisanja** u iznosu od **112.400.746€**. Obračunati troškovi kratkoročnih rezervisanja se u cjelosti odnose na isplatu garantovanih depozita u skladu sa obavezama Fonda po osnovu Zakona zbog nastanka zaštićenog slučaja odnosno pokretanja stečajnog postupka u Invest Banci Montenegro A.D. Podgorica i Atlas banci A.D. Podgorica. Ovi rashodi učestvuju u ukupnim rashodima sa 99,42%.

Ostvareni poslovni rezultat – **gubitak** za 2018. godinu iznosi 96.136.974€, dok je ostvareni Finansijski rezultat 153.786 €.

Ukupan Neto rezultat iznosi - 96.230.760 €

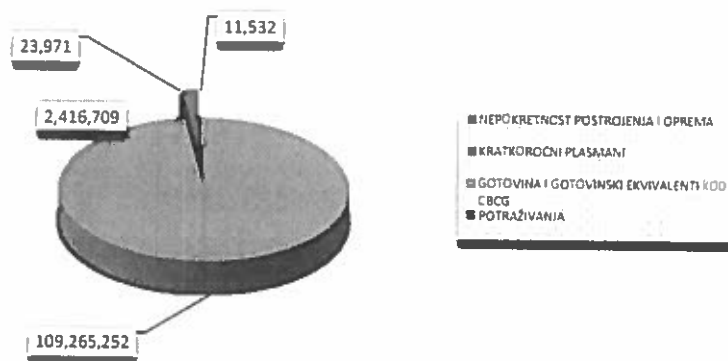
5.2. ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (Bilans stanja)

Ukupna Aktiva, odnosno Pasiva Fonda na dan 31.12.2018. godine iznosi 111.717.464 €.

Uvećanje Aktive i Pasive u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu iznosi **16.164.589 €** ili 16,91%, a najvećim dijelom je proizašlo po osnovu nerasporedene dobiti (višak prihoda nad rashodima) za 2018. godinu.

Grafik 16.

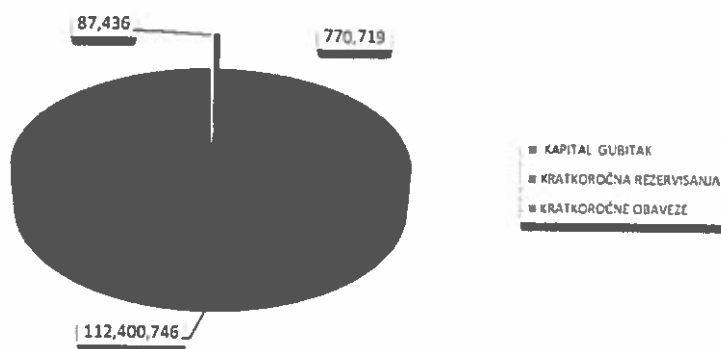
Struktura aktive bilansa stanja na dan 31.12.2018. godine

U strukturi ukupne aktive 0,01% iznosi oprema (11.532 €), 0,02% potraživanja (23.971 €), 2,16 % dugoročni finansijski plasmani 2.416.709€ (državne obveznice-2.200.000€, potraživanja od zaposlenih-216.709€), a 53,09% aktive iznose investirana sredstva kod CBCG (-49.947.924€) i 44,70% sredstva koja se nalaze na žiro-računu i blagajni Fonda (59.317.328€).

Grafik 17.

Struktura pasive bilansa stanja na dan 31.12.2018. godine

*Izvori: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne pasive kratkoročna rezervisanja iznosi -112.400.746€, kratkoročne obaveze -87.436 € i gubitak na kapitalu -770.719€.

5.3. ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Stanje kapitala – gubitak na dan 31.12.2018. godine iznosi 770.719 €.

Gubitak na kapitalu proizilazi iz primjene MRS 37, koji podrazumijeva rezervisanja za događaje koji mogu u narednoj poslovnoj godini bitno uticati na finansijsku poziciju Fonda